

Operativní leasing osobního automobilu a DPH

Užívání osobního automobilu formou operativního pronájmu přináší pro podnikatelské subjekty (plátce DPH) z pohledu DPH určitou výhodu v podobě možnosti uplatnění nároku na odpočet daně, ale může také přinášet určitá úskalí v případě užívání osobního automobilu zaměstnancem pro soukromé účely. V dalším textu se blíže zaměříme na tyto skutečnosti.

Nárok na odpočet DPH

V případě operativního leasingu se jedná z pohledu zákona o DPH o poskytnutí služby ze strany leasingové společnosti ve formě nájmu movité věci. V případě operativního nájmu tedy není nutné aplikovat § 75 odst. 2 zákona o DPH, který striktně zamezuje uplatnění nároku na odpočet DPH v případě pořízení osobního automobilu koupí a formou finančního leasingu.

Plátci daně bude tedy vznikat nárok na odpočet daně v případě operativního pronájmu za splnění obecných podmínek pro uplatnění nároku na odpočet daně dle § 72 zákona o DPH. V souladu s tímto ustanovením zákona o DPH má plátce daně nárok na odpočet daně za předpokladu, že přijaté zdanitelné plnění použije k uskutečnění své ekonomické činnosti. Další podmínkou je, že tato přijatá plnění budou použita pro uskutečňování zdanitelných plnění s povinností odvodu DPH na výstupu (např. prodej zboží v tuzemsku) nebo plnění osvobozených s nárokem na odpočet daně (např. dodání zboží do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě) či případně dalších plnění uváděných v § 72 odst. 2 zákona o DPH. Nárok na odpočet daně je třeba prokázat řádným daňovým dokladem zaúčtovaným v účetnictví (§ 73 zákona o DPH).

Užívání automobilu zaměstnancem k soukromým účelům

Pokud plátce (zaměstnavatel) uplatní plný nárok na odpočet daně z přijatého plnění (pronájem automobilu) za dané období, bude třeba soukromé používání automobilu vyhodnotit jako poskytnutí služby ze strany zaměst-

navatele vůči zaměstnanci s povinností odvodu DPH na výstupu dle § 14 odst. 3 písm. a) zákona o DPH, tedy za poskytnutí služby pro účely nesouvisející s uskutečňováním ekonomických činností plátce. Tato skutečnost vyplývá z § 14 odst. 4 zákona o DPH, kdy za poskytnutí služby pro účely nesouvisející s uskutečňováním ekonomických činností plátce se také rozumí:

„b) poskytnutí služby plátcem bez úplaty pro osobní spotřebu plátce nebo jeho zaměstnanců nebo jiné účely než související s uskutečňováním jeho ekonomických činností, pokud u přímo souvisejících přijatých zdanitelných plnění byl uplatněn odpočet daně.“

Základ daně se v tomto případě stanoví dle § 36 zákona o DPH, a to cenou zjištěnou podle zvláštního právního předpisu (zákon o oceňování majetku). V našem případě by to byla cena „obvyklá“ na trhu za používání daného typu automobilu v daném rozsahu. Zjištění této ceny je poměrně náročné a navíc je zde dán předpoklad, že výše této ceny může být snadným způsobem ze strany správce daně zpochybňována.

Doporučujeme proto využít § 72 odst. 5 zákona o DPH, ze kterého vyplývá možnost uplatnit u přijatých zdanitelných plnění pouze část nároku na odpočet DPH, a to ve výši, která odpovídá využití přijatého plnění pro uskutečnění ekonomických činností. Je tedy nutno zvolit na základě prokazatelných podkladů vhodný poměr pro používání pro pracovní a soukromé účely a v tomto poměru krátit nárok na odpočet daně. Jako vhodné kritérium může být např. počet ujetých soukromých a pracovních kilometrů podle knihy jízd.

V případě operativního leasingu lze tento poměr vždy zjistit na konci daného měsíce a následně uplatnit z měsíční faktury (daňového dokladu) za nájem automobilu poměrnou část DPH. Při aplikaci tohoto postupu již následně není třeba odvádět DPH na výstupu ze soukromého používání automobilu zaměstnancem.

Ing. Tomáš Plešinger

plesinger@fucik.cz

DAŇOVÝ KALENDÁŘ – ČERVEN

27. 6.

DPH – podání přiznání a zaplacení daně za květen

Spotřební daň – podání přiznání za květen, podání přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně z topných olejů, zelené nafty a technického benzinu a mazacích olejů za prosinec 2004 (pokud vznikl nárok)

30. 6.

Daň z příjmů – podání přiznání za rok 2004 zpracované poradcem v prodloužené lhůtě a u společností, jímž účetní závěrku ověřil auditor

Daň z příjmu

a) úhrada daně za rok 2004, zálohy na daň zaplacené v průběhu zdaňovacího období se započtou na úhradu skutečné daně

b) odvod daně vybírání srážkou podle zvláštní sazby daně za květen

c) odvod částek zajištění daně za květen

Daň z nemovitostí – 2. splátka na daň (poplatníci s daňovou povinností vyšší než 1000 Kč s výjimkou poplatníků samostatně provozujících zemědělskou výrobu a chov ryb)

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ

• Částka 84, rozeslaná 16. 6. 2005

Zákon, kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam stanovených výrobků, podmínky, za nichž lze uskutečnit dovoz nebo vývoz nebo přepravu stanovených výrobků, a náležitosti a vzory žádostí o udělení povolení

• Částka 80, rozeslaná 8. 6. 2005

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 261/2004 Sb., o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a zásadách pro vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 267/2004 Sb., o obsahu informačních povinností obchodníka s cennými papíry a způsobu jejich plnění

• Částka 78, rozeslaná 3. 6. 2005

Zákon, jímž se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony Zákon, jímž se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

• Částka 77, rozeslaná 3. 6. 2005

Zákon o registračních pokladnách a o změně některých zákonů (zákon o registračních pokladnách)

Zákon, jímž se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

FINANČNÍ MANAGEMENT, MODERNÍ ŘÍZENÍ a PRÁVNÍ RÁDCE

Vyžádejte si výtisk na ukázkou či předplatné na e-mailové adrese

predplatne@economia.cz nebo na bezplatné tel. lince 800 110 022.

Výklad daňových zákonů – rozhodnutí soudu

Zákon o správě daní a poplatků obsahuje ustanovení o přednosti skutečného obsahu před formálně právním stavem (§ 2 odst. 7). Toto ustanovení mohou finanční úřady použít při výkladu daňových zákonů. O tom, že využít neznamená zneužít, svědčí dále citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

§ 2 odst. 7 říká: „Při uplatňování daňových zákonů v daňovém řízení se bere v úvahu vždy skutečný obsah právního úkonu nebo jiné skutečnosti a rozhodne pro stanovení či vybrání daně, pokud je zastřený slovem formálně právní a liší se od něho.“

Častým případem z praxe je nákup služeb od živnostníků, někdy nazývaný „Švarcsystém“. Jedná se např. o situaci, kdy se dohodnete se svojí účetní, že vám bude fakturovat za poskytované účetní služby. Uzavřete s ní smlouvu, která však má všechny znaky pracovního poměru, i když se bude jmenovat smlouva o dodávce služeb a bude uzavřena podle obchodního zákoníku. Finanční úřad může podle citovaného § pak celou situaci posoudit tak, že vaše účetní není s vámi ve fakturačním vztahu, ale ve vztahu pracovněprávním. Toto pak může mít za následek doměrky daně z příjmů fyzických osob a doměrky sociálního a zdravotního pojištění. Nepříjemná situace, že?

Pokud podnikatelé uzavřou smlouvu, která je zákonem definovaná a finanční úřad ji označí za smlouvu jinou a z tohoto titulu doměří daň, nejedná tak podle zákona. O podobném případě rozhodoval Nejvyšší správní soud. Svoje zdůvodnění tak opřel o právně výše citovaný § 2 odst. 7 chápaný v širších souvislostech zákonných předpisů.

Nejvyšší správní soud svým rozhodnutím zveřejněným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2005 pod č. 481 zrušil rozhodnutí Krajského soudu a tím i rozhodnutí finančního úřadu v Hranicích a finančního ředitelství v Ostravě, na základě kterého byla podnikatelé doměřena daň z převodu nemovitostí.

Lesy České republiky a jeden soukromý podnikatel uzavřeli dohodu, na základě které si rozdělili část pozemků, jejichž byli ideálními spoluvlastníky. Při rozdělení však nebyly rozděleny pozemky ve stejných hodnotách, a Lesům ČR případně pozemky v hodnotách vyš-

ších. Lesy ČR, které obdržely větší částku, pak na rozdíl podaly přiznání k dani darovací. Podnikatelé uzavřeli smlouvu, na základě které došlo k rozdělení nemovitostí, o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví dle § 141 odst. 1 občanského zákoníku.

Finanční úřad v Hranicích rozhodl o zrušení řízení o podání daně darovací a doměřil daň z převodu nemovitostí s odůvodněním, že se jedná o výměnu nemovitostí, která je předmětem daně z převodu nemovitostí podle § 9 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb., o dani z převodu nemovitostí. Finanční úřad prohlásil jimi uzavřenou smlouvu o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví za smlouvu o směně nemovitostí, která podléhá nikoli dani darovací, ale dani z převodu nemovitostí.

Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí finančního úřadu, finančního ředitelství i Krajského soudu a dospěl k následujícím závěrům:

Ustanovení § 6 odst. 4 zákona ČNR č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění před novelou provedenou zákonem č. 420/2003 Sb., je třeba

vykládat tak, že se vztahuje i na dohodu o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví dle § 141 odst. 1 občanského zákoníku, na jejímž základě spoluvlastníci zrušili své spoluvlastnické podíly ke společným pozemkům – v době uzavírání dohody samostatným právním věcem – a tyto pozemky si mezi sebe reálně rozdělili tak, že každý z nich se stal výlučným vlastníkem v dohodě konkrétně uvedených pozemků, přičemž jeden ze spoluvlastníků nabyt o výlučného vlastnictví bezúplatně více než činila hodnota jeho podílu.

Ustanovení § 141 odst. 1 občanského zákoníku upravuje možnost spoluvlastníků dohodnout se o zrušení spoluvlastnictví a o vzájemném vypořádání. Postupují-li spoluvlastníci podle tohoto ustanovení, nelze jejich dohodu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 7 zákona ČNR 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, považovat za právní úkon, jehož formálně právně zastřel jiný právní úkon, v tomto případě např. převod spoluvlastnického podílu podle § 140 občanského zákoníku nebo směnnou smlouvu podle § 611 občanského zákoníku.

Ing. Ivan Fučík, ff@fucik.cz

Newsletter Finanční Management vydává Economia, a.s.,
ve spolupráci s auditorskou a poradenskou firmou

Fučík & partneři
www.fucik.cz, tel.: 234 035 600

KRÁTCE

Daňová uznatelnost nákladů na výzkum a vývoj

Novela zákona o daních z příjmů č. 669/2004 Sb. přinesla řadu změn. Změnami prošel také § 34. Oproti původnímu znění umožňuje současná podoba tohoto zákona poplatníkovi odečíst si od základu daně 100 % nákladů vynaložených v daném zdaňovacím období při realizaci projektů výzkumu a vývoje. Tyto projekty však musí mít podobu experimentálních či teoretických prací, projekčních či konstrukčních prací, výpočtů, návrhů technologií, výroby funkčního vzorku či prototypu produktu či jeho části a na certifikaci výsledků dosažených prostřednictvím projektů výzkumu a vývoje. Pokud jsou předmětné výdaje vynaloženy na tyto účely jen zčásti, je možné odečíst pouze jejich příslušnou část. Odpočet nelze uplatnit na služby a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje pořízené od jiných osob s výjimkou nákladů vynaložených za účelem certifikace výsledků výzkumu a vývoje. Odpočet rovněž nelze uplatnit u nákladů, na které byla plně či jen zčásti poskytnuta podpora z veřejných zdrojů.

Pro určení, zda poplatníkem vynaložené výdaje splňují kritéria odpočtu, je zapotřebí se seznámit se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje. Vzhledem k tomu, že částky vynaložené na výzkum a vývoj dosahují v celé řadě případů vysoké hodnoty, je nutné vést pečlivou účetní evidenci výše a účelového využití každého nákladu. V případě, že poplatník nevykáže dostatečně vysoký základ daně pro uplatnění odpočtu, může si odpočet uplatnit v prvním roce dosažení dostatečného základu daně, nejvýše však ve třech následujících zdaňovacích obdobích.

Výklad tohoto ustanovení však přináší řadu sporných míst, a proto bude tato problematika projednávána na pravidelném setkání zástupců Komory daňových poradců a Ministerstva financí. V nejbližší době se rovněž očekává metodický výklad, který by mělo Ministerstvo financí uveřejnit na svých internetových stránkách. O vývoji ve výkladu tohoto novelizovaného ustanovení vás budeme informovat v dalších číslech tohoto newsletteru.

Reinvestiční odpočet zrušen

Od roku 2005 novela zákona o daních z příjmů zrušila reinvestiční odpočet při pořízení nového hmotného majetku. Poplatník si může uplatnit tento odpočet pouze u majetku zaevidovaného do 31. prosince 2004. Na druhé straně vznikla možnost navýšit odpis v prvním roce odpisování o 10 až 20 % vstupní ceny. Zákon definuje i hmotný majetek, u kterého je zakázáno navýšení odpisů.

JEDINÝ ČASOPIS PRO VRCHOLOVÉ FINANČNÍ ŘÍZENÍ FIREM

- strategické finanční řízení, zejména řízení kapitálu, peněžních toků a řízení rizik, a jeho vliv na výsledky firmy
- audit, daně a právo, lidské zdroje, informační technologie
- analýzy a trendy ve finančním řízení, novinky a informace pro finanční specialisty
- praktické příklady a zkušenosti pro zvyšování efektivity práce a pro růst hodnoty firmy

Ukázkové číslo ZDARMA si objednejte na **233 071 197** nebo na predplatne@economia.cz

Audit akciových spol. po novele zákona o účetnictví

Dotaz KA ČR na Ministerstvo financí:

Komora auditorů České republiky se na zasedání Výboru pro metodiku dne 15. prosince 2004 zabývala na podnět auditorů otázkou auditu akciových společností po novele zákona o účetnictví zákonem č. 437/2003 Sb.

Výbor dospěl k níže uvedeným stanoviskům, k nimž **prosíme o vyjádření:**

1. Pokud akciová společnost k 31. prosinci nepřekročí či nedosáhne jedno ze tří kritérií § 20 zákona o účetnictví, není povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Zákon obsahuje přechodné ustanovení č. 4 (Čl. II), podle kterého se ustanovení „§ 20 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 563/1991 Sb., ve znění tohoto zákona, se poprvé použijí pro zjištění podmínek vzniku povinnosti ověření účetní závěrky auditorem za účetní období, které započalo v roce 2004 a později; do této doby se použije ustanovení § 20 písm. a) a b) zákona č. 563/1991 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“

Závěr: Posuzuje se tedy splnění podmínek ke konci rozvahového dne 31. prosince 2004 a účetního období bezprostředně předcházejícího, tj. rok 2003. Pokud akciové společnosti odpadne povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, je povinna podat daňové přiznání k daním z příjmů do 31. března 2004, a to i tehdy, pokud si nechá účetní závěrku auditorem ověřit dobrovolně – viz § 40 odst. 3 zákona č. 377/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění.

Chce-li tedy takováto akciová společnost podat daňové přiznání po 31. březnu 2005, musí jí daňové přiznání zpracovat a předložit daňový poradce. Ten musí být zmocněn.

Plná moc k zastupování musí být podána správcem daně před uplynutím neprodloužené lhůty. Pokud v prodloužené lhůtě daňový poradce zemře nebo zanikne a přiznání v prodloužené lhůtě podá daňový subjekt sám, je lhůta zachována.

2. Pokud vznikne **nová** akciová společnost, kritéria za dvě účetní období nelze posuzovat.

Kdy úroky vstupují do pořizovací ceny majetku

V tomto článku se budeme zabývat problematikou, kdy úroky z úvěru ovlivňují pořizovací cenu pořizovaného majetku.

Jedná se o:

- a) pořízení hmotného a nehmotného majetku
- b) pořízení dlouhodobého finančního majetku
- c) pořízení zásob

Hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobým nehmotným majetkem se rozumí zejména zřizovací výdaje, nehmotné

Závěr: Nově vzniklé akciové společnosti bez ohledu na výši aktiv celkem, úhrn čistého obrátu a průměrný přepočtený stav zaměstnanců nemají za první účetní období povinnost nechat si účetní závěrku ověřit auditorem.

Odpověď Ministerstva financí:

Ke stanovisku uvedenému pod bodem 1:

Z čl. II bodu 4 přechodných ustanovení zákona č. 437/2003 Sb., kterým byl s účinností od 1. ledna 2004 novelizován zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že ustanovení § 20 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 563/1991 Sb., ve znění zákona č.

437/2003 Sb., se poprvé použijí pro zjištění podmínek vzniku povinnosti ověření účetní závěrky auditorem za účetní období, které započalo v roce 2004 a později. Z výše uvedeného vyplývá, že splnění podmínek pro vznik povinnosti ověřit účetní závěrku auditorem podle zákona č. 437/2003 Sb.

se poprvé posuzuje ke konci rozvahového dne 31. prosince 2004 (za předpokladu, že účetní období se shoduje s kalendářním rokem) a za účetní období bezprostředně předcházející, tj. rok 2003.

Ustanovení § 40 odst. 3 zákona č. 377/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, nebylo zákonem č. 437/2003 Sb. dotčeno a závěr uvedený pod bodem 1 toto ustanovení správně interpretuje.

Ke stanovisku uvedenému pod bodem 2:

Z ustanovení § 20 odst. 1 písm. a) zákona o účetnictví vyplývá, že splnění podmínek pro vznik povinnosti ověřit účetní závěrku akciové společnosti se zjišťuje ke konci rozvahového dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a za účetní období bezprostředně předcházející.

Vzhledem k tomu, že nově vzniklá akciová společnost nemá k dispozici relevantní údaje za předchozí účetní období, povinnost ověřit účetní závěrku za první účetní období její existence jí nevzniká.

Ing. Petr Plesnivý

ředitel odboru účetnictví

Ubytování z pohledu DPH

Zatímco v případě pronájmu bytu či konferenčních místností zastávalo Ministerstvo financí ČR již od počátku platnosti euronovely zákona o DPH (dále ZDPH) názor, že tyto služby lze pro účely DPH považovat za služby vztahující se k nemovitosti, v případě poskytnutí ubytovacích služeb bylo naopak vykládáno, že tyto služby se k nemovitosti, ve které je ubytování poskytnuto, nevztahují a při posouzení jejich místa plnění je nutné postupovat v souladu s obecným § 9 ZDPH a místo plnění stanovit podle sídla, příp. místa podnikání poskytovatele ubytovacích služeb.

Pokud tedy např. český subjekt poskytoval ubytování v zařízení, které se nacházelo mimo území České republiky, stanovilo se místo plnění při poskytnutí této služby v tuzemsku, neboť zde měl poskytovatel služby své sídlo.

Podle nejnovějšího výkladu Ministerstva financí jsou však ubytovací služby pro účely DPH považovány za služby vztahující se k nemovitosti a místo plnění se určí podle místa, kde se dotyčná nemovitost nachází. Česko se tak připojilo k těm členským státům Evropské unie (jako např. Rakousko), které ubytování zahrnují mezi služby vztahující se k nemovitosti.

Zákon o spotřebních daních

Ve Sbírce zákonů vyšel pod č. 217/2005 Sb. zákon, který novelizuje kromě zákona o spotřebních daních také zákon o DPH, zákon o daních z příjmů a zákon o dani z nemovitostí. Většina z 300 novelizovaných změn nabývá účinnosti dnem 1. července 2005.

HZ Praha – avizovaný prodej

Jedna z nejstarších a největších českých účetních a auditorských firem je na prodej. Společnost HZ Praha, která vznikla v roce 1991, hledá nového majitele. Všichni tři současní společníci hodlají prodat své podíly a jednájí momentálně se zahraničním zájemcem. Vlastimil Hlouček, jeden ze zakladatelů firmy, zemřel a vyplacení jeho 35% podílu jeho manželce by mohlo společnost vážně poškodit. Proto se nakonec k prodeji připojil i další 35% vlastník, kterým je paní Alena Zelinková, manželka náměstka ministra financí Ladislava Zelinky. Ten byl rovněž zakladatelem firmy a na svou ženu převedl svůj podíl, když nastupoval na svůj post na MF v roce 1999.

Jméno firmy také tvoří iniciály příjmení obou zakladatelů. K nim se později připojil ještě Jan Jareš, který má momentálně ve firmě 35% podíl.

Firma HZ Praha dělá nejenom auditorské, ale i účetní služby, v minulosti prováděla i auditu některých bankovních ústavů. Kromě této činnosti se zabývá likvidací, poskytuje znalecké služby, podnikové poradenství a poradenství v oblasti informačních technologií. HZ Praha je členem Panell Kerr Forster International, což je mezinárodní skupina čítající téměř 10 tisíc auditorů ve 120 zemích světa. Na žebříčku účetních firem se pravidelně toto sdružení pohybuje mezi 13. a 15. místem s tržbami kolem 1,3 mld. dolarů.

Zdroj: Euro 17/2005

(Pokračování ze stránky 3)

účetní jednotka rozhodne dle § 47 vyhlášky č. 500/2002 Sb., k zákonu o účetnictví (dále jen „Vyhláška“). Účetní jednotka má tedy právo se rozhodnout, zda bude o úroky zvyšovat hodnotu pořízeného majetku a tyto úroky jako součást majetku odepisovat, nebo zda bude úroky považovat za daňově uznatelný náklad.

V případě, že se účetní jednotka rozhodne nezvyšovat pořizovací cenu majetku o úroky z úvěru na pořízení investice, budou úroky považovány za daňově uznatelný náklad.

V případě, že se účetní jednotka rozhodne o úroky z úvěru zvýšit pořizovací cenu majetku, jsou součástí pořizovací ceny majetku úroky od data rozhodnutí o pořízení investice do doby uvedení majetku do stavu způsobilého k užívání.

V tomto případě dle § 31 odst. 9 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, musí daňový poplatník prokázat okamžik prvního použití úvěru či půjčky na pořízení investice.

Pravá retroaktivita v uplatnění daňových zákonů

Ústavní soud, konkrétně druhé plénum Ústavního soudu rozhodlo v říjnu roku 2004 o stížnosti podnikatele ve věci retroaktivního uplatňování účetních a tím i daňových zákonů. Ústavní soud odmítl rozhodnutí finančního úřadu, finančního ředitelství i dalších soudů v tom směru, že se v uvedeném případě jednalo o tak zvanou pravou retroaktivitu, která je v ústavním principu v ČR nepřipustná.

O co tedy šlo?

Finanční úřad doměřil fyzické osobě – podnikateli daň z příjmů z toho důvodu, že podnikatel nemohl odepisovat a vytvářet rezervy na nemovitosti, která byla kolaudována za jiným účelem, než byla používána pro účely podnikání. Podle účetních předpisů může být stavba uvedena do užívání nejdříve po kolaudaci její změny, ta však v uvedeném případě nebyla provedena.

Finanční úřad dovodil, že rezervu na opravy pak lze vytvářet pouze u takového majetku, u kterého je možné provádět odpisy, a to je tedy pouze takový majetek, který je uveden do užívání.

Uvedené ustanovení sice bylo v účetních předpisech pro podnikatele, kteří vedli podvojný účetnictví, nicméně do účetních předpisů pro jednoduché účetnictví se dostalo až opatření Ministerstva financí s platností od 1. ledna 1997. Vzhledem k tomu, že podnikatel zařadil nemovitosti již v roce 1996 a podle tehdy platných předpisů, které nevyžadovaly, aby znakem hmotného investičního majetku bylo jeho uvedení do užívání, postupoval podle tehdy platných předpisů správně. Ústavní soud dovodil, že daňové orgány na jím uplatněné odpisy

Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobým finančním majetkem se rozumí zejména podíly na jiných obchodních společnostech, dluhové cenné papíry držené do splatnosti, poskytnuté dlouhodobé úvěry a půjčky a poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek.

Z § 48 Vyhlášky vyplývá, že úroky z úvěrů **nevstupují do pořizovací ceny** při nákupu cenného papíru a podílu.

Zásoby

Zásobami se rozumí zejména materiál, nedokončená výroba, výrobky vlastní výroby určené k prodeji nebo ke spotřebě uvnitř účetní jednotky, zvířata, zboží nabyté za účelem prodeje a poskytnuté zálohy na zásoby.

Z § 49 Vyhlášky vyplývá, že úroky z úvěrů **na pořízení zásob nevstupují do pořizovací ceny**.

Ing. Mariana Havelková

havelkova@fucik.cz

a rezervy zpětně aplikovaly znak hmotného investičního majetku spočívající v uvedení majetku do užívání, ačkoli se tento znak stal součástí definice hmotného investičního majetku s účinností od 1. ledna 1997 (opatření Ministerstva financí č. j. 281/80381/1996 ze dne 2. prosince 1996). Došlo tak k retroaktivnímu uplatnění práva, což je v rozporu s ústavou a s listinou základních práv a svobod.

Rekapitulace:

- Pokud shrneme výše uvedené, dojdeme k tomu, že:
 - podnikatel-fyzická osoba zařadil nemovitost do majetku ještě před její rekolaudací v roce 1996;
 - podmínkou pro zařazení nemovitosti do hmotného majetku nebylo splnění toho znaku, že nemovitost se stává hmotným investičním majetkem až jejím uvedením do užívání a splněním rekolaudačního požadavku;
 - Ministerstvo financí s platností od 1. ledna 1997 změnilo účetní vyhlášku pro jednoduché účetnictví a doplnilo do ní, že hmotným majetkem se stávají takové věci, které jsou uvedeny do užívání, a dále definovalo podmínku, co se uvedením do užívání stanoví;
 - finanční úřady si vykládaly výše uvedenou změnu, jež proběhla v roce 1997, jako změnu, kterou musel majetek splňovat i zpětně, aby se mohlo jednat o hmotný investiční majetek;
 - Vzhledem k tomu, že k datu zařazování majetku zákon (opatření) takovouto podmínku nevyžadoval, jednalo se tedy o retroaktivní uplatnění práva.

Zpracoval Ing. Ivan Fučík

ff@fucik.cz

Dokument za zlepšení postavení klientů bank

Ministerstvo financí publikuje k veřejné diskusi své názory na zlepšení postavení klientů bank v České republice. Tento poziční dokument shrnuje názor Ministerstva financí (MF) na postavení klientů bank v Česku a v souladu s Programovým prohlášením vlády definuje základní návrhy na legislativní a nelegislativní změny, ke kterým by se mělo přistoupit v zájmu posílení postavení klientů. Návrh je předkládán k veřejné diskusi do 30. června 2005. Očekává se, že se k návrhu vyjádří zástupci ČNB jako sektorového regulátora, zástupci České bankovní asociace i jednotlivých bank a zástupci spotřebitelských organizací i jednotliví klienti.

Vyhodnocení diskuse včetně analýzy nákladů a přínosů a návrhy příslušných opatření budou zveřejněny a předloženy vládě ČR do 30. září 2005. Tento dokument se však nevyjadřuje k probíhajícímu šetření Úřadu pro hospodářskou soutěž ani k dalším diskusím o možné kartelové dohodě bank působících na českém trhu, a to přesto, že cílem MF je navrhnout opatření, která klientům bank zajistí poskytování kvalitnějších informací, lepší přehlednost a srovnatelnost těchto informací a sníží bariéry přechodu z jedné banky do jiné. Právě tyto bariéry přechodu vnímá MF jako hlavní překážku skutečně volného konkurenčního boje na bankovním trhu v Česku.

ČNB opět snížila úrokové sazby

ČNB snížila od 29. 4. 2005 všechny klíčové úrokové sazby o 0,25 procentního bodu. Dvoutýdenní repo sazba je 1,75 %, diskontní sazba 0,75 % a lombardní sazba 2,75 %.

Revoluce v obchodním rejstříku

Dne 3. 6. 2005 vyšla ve Sbírce zákonů v částce č. 77 pod č. 216/2005 Sb. novela souboru zákonů upravujících vedení obchodního rejstříku (OR) a zápisy do něj. Seznamme se proto s chystanými změnami úpravy OR účinnými již od 1. 7. 2005 a zároveň s největšími neduhů, které podnikatele při zápisech do OR v současnosti trápí.

Současná hmotněprávní úprava OR obsažená v obchodním zákoníku i procesněprávní normy občanského soudního řádu zabývající se řízením ve věcech OR jsou oprávněně a v hojné míře kritizovány zejména podnikateli a zahraničními investory. Základním důvodem je nedostatečná rychlost zápisů do OR ze strany příslušných rejstříkových soudů, náročnost na formální a především obsahovou stránku příslušných podání a povinnost rejstříkových soudů zahajovat i při tom nejbanálnějším zápisu do rejstříku řádné soudní řízení.

Více se o této problematice dočtete v příspěvku JUDr. Jakuba Holečka v Právním rádci 6/2005, který vyjde 23. června 2005.